

Zjednodušenie agropolitiky by nemalo narušiť spoločný trh

Komisia sa inšpirovala podnetom z verejnej konzultácie a predstavila plán, v ktorom majú mať členské štáty viac právomoci.

Európska komisia minulý rok konzultovala verejnosť o podobe budúcej spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP). Aby mohla byť skutočne efektívna, nemala by byť tak byrokratická a komplexná ako doteraz. Vyžaduje si celkové zjednodušenie.

Komisia sa inšpirovala podnetom z verejnej konzultácie a predstavila plán, v ktorom majú mať členské štáty viac právomoci. Cieľom je dať im priestor na to, aby poľnohospodárske politiky vedeli prispôbiť svojim vlastným potrebám.

Nemalo by to ale znamenať narušenie integrity jednotného trhu alebo prenesenie zodpovednosti na členské štáty, uviedol expert na poľnohospodárske politiky z think tanku Farm Europe, Luc Vernet. „Komisia by mala urobiť všetko pre to, aby reforma nehrozila jednotný trh.“

V oznámení o budúcej podobe poľnohospodárskej politiky z decembra 2017 predstavila Komisia svoj plán zjednodušenia. Chce zaručiť členským štátom „viac priestoru“ na adresovanie špecifických podmienok.

„Budúci systém by sa mal orientovať na výsledky. Mal by posilniť subsidiaritu tým, že členské štáty dostanú väčšie právomoci pri nastavovaní schém SPP, orientovať sa na realistické a primerané ciele a tiež by mal znížiť administratívnu záťaž pre konečného spotrebiteľa,“ píše sa v oznámení.

Európski poľnohospodári sa nemusia obávať „znárodnenia“ Spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2020, povedal eurokomisár pre poľnohospodárstvo, PHIL HOGAN.

Primárne potrebujeme víziu a ciele

Vernet vysvetlil, že to, čo je skutočne treba pre zjednodušenie politiky, je stanovenie vízie a cieľov.

„Potrebujeme kľúčové zákony, jasné ciele a ambície na európskej úrovni,“ povedal. „Ak by sme mali toto kľúčové usmernenie, môžeme potom aj členským štátom alebo priamo farmárom dať priestor na to, aby prispeli názormi podporenými skúsenosťami z praxe.“

Vernet ale varoval, že bez nich Únia riskuje narušenie európskeho jednotného trhu.

„Ak sa nejaký členský štát rozhodne upraviť pravidlá pre svoj obchod s mliečnymi výrobkami lebo ho obmedzujú pravidlá s emisiami, ale v inom členskom štáte táto situácia nie je, nastanú medzi krajinami rozdiely a bude to mať negatívne dôsledky aj na ekonomickú súťaživosť,“ upozornil expert.

Presun kompetencií na národné úrovne

Polnohospodárska komunita v Európe deklaruje, že ich povinnosti dramaticky rastú. Rastie ale aj administratívna záťaž, preto je pre farmárov stále ťažšie reagovať na stále nové výzvy.

Európska komisia pod vedením komisára Phila Hogana predstavila hneď niekoľko opatrení, aby administratívnu záťaž SPP znížila. Celý proces je ale stále príliš komplikovaný a spolu s novými výzvami sa stal pre Úniu komplikovanou témou.

Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) by nemala byť o necielenom míňaní zdrojov s negatívnymi dôsledkami pre životné prostredie, píše TATIANA NEMCOVÁ z SOS/BirdLife Slovensko.

Európska exekutíva zdôrazňuje, že podpora farmárom bude podmienená ich aktivitám na ochranu životného prostredia. Tieto opatrenia si ale majú členské štáty definovať samé, aby „lepšie zohľadnili svoju špecifickú situáciu, riziká spojené s klimatickými zmenami a potrebami. Zároveň ale majú byť tieto opatrenia v súlade s cieľmi na európskej úrovni.“ Podobná miera flexibility má byť zavedená aj pri manažovaní, kontrolách a sankciách.

Európski farmári tieto snahy o zjednodušenie privítali. Zároveň ale varujú pred scenárom presunu politiky z európskej úrovne na národnú úroveň.

Vo svojom príhovore k európskym ministrom počas stretnutia Rady ministrov pre poľnohospodárstvo vo februári však komisár Hogan jasne deklaroval, že cieľom reformy SPP nie je presun na národnú úroveň.

„Možnosť členských štátov upraviť si európske štandardy na svoju podobu národných pravidiel prispeje k tomu, že tieto pravidlá budú viac zodpovedať lokálnym podmienkam,“ dodal Hogan.

Komisia predstavila svoju víziu pre budúcu spoločnú poľnohospodársku politiku. Odborníci ale varujú, že poľnohospodárstvo v takto nastavenej podobe oslabí ochranu životného prostredia a vytvorí podmienky pre nekalú súťaž medzi farmármi.

Zatiaľ žiadne garancie, že SPP bude skutočne jednoduchšia

Nie všetci sú ale presvedčení o tom, že návrh Komisie je efektívny pri snahe zjednodušiť SPP.

Vernet má dva dôvody, prečo tvrdí, že neexistuje žiadna garancia toho, že budúci systém agropolitiky bude jednoduchší ako ten súčasný.

Po prvé, Komisia chce presunúť kompetencie o budúcich rozhodnutiach a reguláciách na národnú úroveň, ale nie priamo farmárom. „To znamená, že zodpovednosť za návrhy na zjednodušenie

systému budú v kompetencií členských krajín a Komisia bude mať možnosť povedať: 'to nie my, ale členské štáty, takže ak sa vám farmárom niečo nepáči, sťažujte sa u svojho ministra.'

Po druhé, odborník z Francúzska tiež konštatuje, že návrh Komisie zvažuje dokonca pridať novú administratívnu zložku v SPP, lebo časť rozpočtu SPP by si mali členské krajiny spravovať samé.

„Nakoniec je to spoločná politika s uplatnením, výsledkami a kontrolou zo strany EÚ. Únia bude kontrolovať členské krajiny a tie budú musieť dbať na to, aby európske peniaze mýňali podľa pravidiel.“

Podľa jedného scenára by členské štáty zaviedli systém komplexnej kontroly na zabezpečenie rozpočtu. Alternatívou by mohol byť systém s menej striktnými kontrolami, ale aj s možným rizikom straty fondov.

„To ale neznamená, že nie je možné túto politiku skutočne zjednodušiť,“ dopĺňa Luc Vernet.